

**75-ліття
Організації Українських Націоналістів**

матеріал приготувала Цогруга Христина Романів

Організація Українських Націоналістів

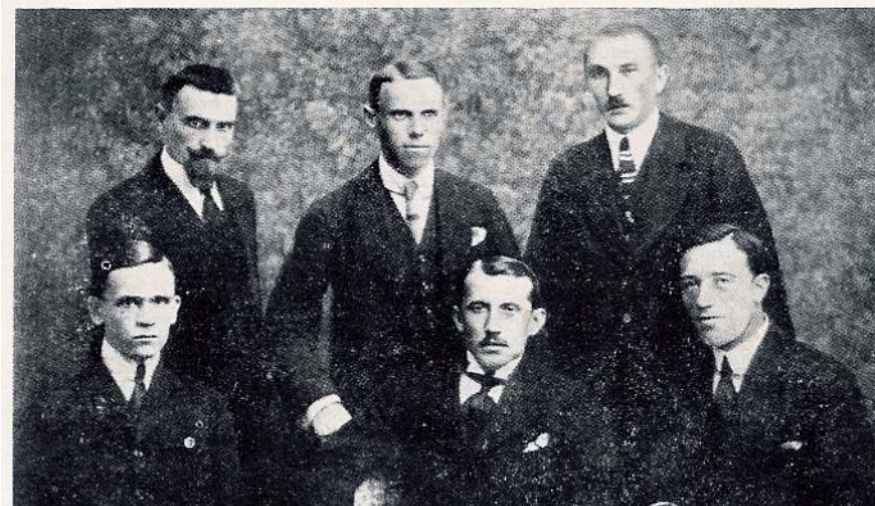
Що таке ОУН?

Букви ОУН є скороченням від "Організація Українських Націоналістів".

Що було причиною створення УВО?

6-ого грудня 1919 року уряд Української Народної Республіки реорганізував свої війська з регулярних частин на партизанські групи, які відразу розпочали воювати проти своїх ворогів.

Того ж самого дня Старшинська Рада (управа старшин Січових Стрільців) офіційно розв'язала військову формацію Січових Стрільців. Старшинська Рада подала своїм воякам до вибору - готуватися до Зимового Походу, або вернутись на Західну Україну. Але поляки несподівано напали й взяли в полон Січових Стрільців та інтернували їх в місті Луцьк. Старшинська Рада продовжувала свою працю під час інтернування.

Нарада Стрільцької Ради в Тразі в липні 1920 року.
Сидять з ліва: сотн. І Андрух, полк. Є Коновалець і сотн. В. Кучабський
Стоять з ліва: Н.Н., сотн. М. Матчак і сотн. Я. Чиж

В липні 1920 року, за ініціативою полковника Євгена Коновальця, Старшинська Рада відбула зустріч в Тразі, де вирішено остаточно

розв'язати Старшинську Раду та перетворити її в нову форму — Українську Військову Організацію — УВО. Провідники — офіцери Старшинської Ради Січових Стрільців стали провідниками УВО. Ці провідники називалися Начальною Колегією.

Які були цілі (завдання) УВО?

У вересні 1920 року, УВО опублікувала Наказ #1 в якому Начальна Колегія оголосила свої принципи.

УВО була підпільною парамілітарною організацією без політичного вигляду. В теорії всі акції УВО мали бути здійснені для добра української нації.

УВО відкинула принципи марксизму, соціалізму, комунізму, федералізму та інтернаціоналізму, бо ці принципи не допомогли Україні здобути незалежність у Визвольних Змаганнях. УВО підтримувала мілітарні революційні акції, самостійну думку та національну суверенність держави.

Метою програми УВО було провадити революцію і звільнити Україну від всіх окупантів та закріпити незалежну, суверенну державу.

Чому створено ОУН?

До здійснення цієї цілі, Українська Військова Організація провадила різні акції — організувала бойкоти проти польських ініціатив (наприклад - проти польської військової служби і проти польських виборів), провадила саботаж проти урядових установ і будинків, та організувала атентати на польських урядовців.

УВО була змушена розв'язувати дві великі організаційні проблеми. УВО і інші національні рухи в тих часах не були з'єднані. По друге, структура УВО почала розпадатися - вона була поділена за політичними і ідеологічними ділянками.

Щоби звернути увагу на проблему єдності визвольного руху, в 1920-тих

роках почали відбуватися міжорганізаційні конгреси.

В 1929 році ці конгреси довели до з'єднання цих організацій в Організацію Українських Націоналістів — ОУН, яку очолив полковник Євген Коновалець*.

Ідеологічне та практичне оформлення завершено серією конференцій, пленарними сесіями та доповідями. Політична ідеологія ОУН заснована на ідеях Тараса Шевченка*, Миколи Міхновського* та Дмитра Донцова*.

У червні 1929 року на одній такій конференції прийнято „Декалог“, — заповіді Українського Націоналіста. Цей Декалог був написаний майбутнім провідником ОУН — Степаном Ленкавським.

Десять заповідей Українського Націоналіста

Перша й друга точка Декалогу підкреслюють головні характеристики ОУН.

“Я — Дух одвічної стихії, що зберіг Тебе від татарської потопа й поставив на грані двох світів творити нове життя:

1. Здобудеш Українську Державу або згинеш у боротьбі за неї.
2. Не дозволиш нікому плямити слави, ні чести Твоєї Нації.
3. Пам'ятай про великі дні наших Визвольних змагань.
4. Будь гордий з того, що Ти є спадкоємцем боротьби за славу Володимирового Тризуба.
5. Тімстиш смерть Великих Лицарів.
6. Про справу не говори з тим, з ким можна, а з тим, з ким треба.
7. Не заважаєшся виконати найнебезпечнішого чину, якщо цього вимагатиме добро справи.
8. Ненавистю й безоглядною боротьбою прийматимеш ворогів Твоєї Нації.
9. Ні просьби, ні грозьби, ні тортури, ані смерть, не приневолять Тебе виявити тайни.
10. Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства, й простору Української Держави.

Кожний член ОУН присягав підтримувати ці заповіді.

Якою була структура ОУН?

Структура ОУН була розподілена на двадцять територій. Українські землі були розділені чужими країнами. Поза межами України були десять теренів, а на Україні ці території називалися краї.

Україна була поділена на десять країв, з яких два краї були під польською окупацією, один під Чехословаччиною, один під Румунією, а шість під Советським Союзом.

Кожний край був поділений на п'ять округ, кожна округа поділена на відділи — які з часом були переорганізовані на повіти - райони та підрайони. Підрайонами називалися місцеві частини ОУН, які мали контроль над „трійками" і „п'ятками" — де знаходилися три або п'ять членів, які були невідомі другим трійкам чи п'яткам. Часто одна трійка не знала, чи інша трійка існує в їхньому селі. Велику підтримку ця „сітка" мала від населення.

Що далі сталося?

ОУН продовжувала підпільну війну із наїзниками — ворогами України, яку розпочала УВО, - через 1930 роки аж до Другої Світової Війни, під час якої Провід ОУН створив бойову частину ОУН й провідник Степан Бандера* передав команду до Крайової Екзекутиви України.

Ця бойова частина мала назву Українська Повстанська Армія, її командиром був генерал-хорунжий Тарас Чупринка/Роман Шухевич*.

*гляди додаткові матеріали або сторінку сумівського виховника.